

Роль методичного кабінету у супроводі процесу підготовки в ПТНЗ м.Кривого Рогу фахівців громадського харчування та сфери обслуговування

Інтеграція освіти України в європейський освітній простір передбачає і нові підходи до якості навчання. Забезпечити високу якість навчання може тільки добре підготовлений, професійно мобільний, здатний навчатися все життя викладач, майстер виробничого навчання. Розширились рамки підвищення кваліфікації педагога, в той же час зростає і роль його самоосвіти.

Методична ж служба в цьому контексті повинна допомагати педагогу в реалізації цих завдань.

Серед напрямків, що поставила перед собою методична служба в 2015 році, були:

1. Здійснення заходів щодо вивчення, впровадження та розповсюдження перспективного педагогічного і виробничого досвіду у навчально-виробничому процесі ПТНЗ міста;
2. Удосконалення фахової майстерності педагогічних працівників ПТНЗ міста шляхом залучення їх до проходження курсів підвищення кваліфікації;
3. Участь в організації стажування педпрацівників на підприємствах, надання методичної допомоги в розробленні індивідуальних планів і програм стажування в ПТНЗ міста.

Аналіз свідчить, що із 14 - ти ПТНЗ, які функціонують в місті, 10-ть займаються підготовкою кваліфікованих робітників для сфери обслуговування та громадського харчування. В той же час, спеціалізована підготовка здійснюється тільки в трьох, а саме:

- **Міжрегіональному центрі професійної перепідготовки військовослужбовців**, де є відділення професій сфери обслуговування і громадського харчування, а також здійснюється підготовка молодших спеціалістів за напрямом «Виробництво харчової продукції». Центр має ліцензії на 13 професій цих напрямків, а використовує 12;
- **Криворізькому центрі професійної освіти робітничих кадрів торгівлі та ресторанного сервісу**, який має ліцензії на підготовку 19 професій, а використовує тільки 11.
- **Криворізькому навчально-виробничому центрі** - сфера обслуговування, має ліцензії на підготовку 28 професій, а використовує 15 .

Отже, всього в цих навчальних закладах проліцензовано 60 професій, а використовуються тільки – 38 професій, що складає 63,3% від

загального обсягу. Це є завданням, яке потрібно вирішувати шляхом вивчення ринку праці, оновлення навчально-матеріальної бази та укладання договорів з новими замовниками кадрів.

Ми здійснюємо методичний супровід підвищення рівня професійної майстерності майстрів виробничого навчання, викладачів спецдисциплін громадського харчування та сфери обслуговування, зокрема, координуємо та організуємо проходження курсів підвищення кваліфікації та стажування педпрацівників.

З метою визначення найбільш ефективних форм та методів роботи, врахування потреб педпрацівників у підвищенні професійної майстерності, вимог виробництва був проведений **моніторинг професійної діяльності педпрацівників ПТНЗ громадського харчування та сфери обслуговування.**

Результати

Кількість педпрацівників профпідготовки – **151 чол.**, з них **63 чол. (41,7%)** підвищили кваліфікацію за програмою довгострокового підвищення кваліфікації на базі Білоцерківського інституту неперервної професійної освіти. (МЦППВ – 10 чол.; КНВЦ – 47 чол.; КЦПОРКТРС – 6 чол.).

За програмою короткострокового підвищення кваліфікації з професії «Перукар» педпрацівники МЦППВ і КНВЦ (всього – 5 чол.) проходили навчання в м. Дніпропетровськ, м. Київ, де отримали відповідні сертифікати, дипломи ведучих фірм «ТЕОТЕМА», «ESTEL PROFESSIONAL», «FARMAVITA».

В цьому навчальному році (25-26.09.15р.) в нашому місті відбулася спеціалізована виставка «Стиль і краса», де провідними спеціалістами перукарського мистецтва України було проведено навчання та чотири майстер-класи. Майстри виробничого навчання МЦППВ (2 чол.) отримали сертифікати.

Важливою формою підвищення кваліфікації є **стажування на виробництві**, яке проводиться відповідно до вимог державних стандартів ПТО на базі професійно-технічних навчальних закладів України, визначених, як базових для проведення фахового стажування майстрів виробничого навчання з конкретних робітничих професій та на підприємствах-замовників кадрів міста.

Загальна кількість майстрів виробничого навчання трьох ПТНЗ складає **102 чол.**, з яких – **32 чол. (31,3%)** підвищили кваліфікацію **на виробництві** (отримання довідки або оформлення протоколом) (МЦППВ – 10 чол.; КНВЦ – 11чол.; КЦПОРКТРС – 11 чол.).

Основні підприємства міста, на яких проходить стажування такі:

- фабрика ТОВ «ПОЛСТАР», ТОВ «Елегант – стиль» професії «Кравець»;
- приватні перукарні міста – професії «Перукар», «Візажист», «Манікюр»;

- підприємства харчування та торгівлі – професії «Кухар. Кондитер», «Контролер-касир».

Досвід, отриманий педпрацівниками під час стажування, допомагає наблизити навчальний процес до сучасних вимог виробництва, внести відповідні доповнення в навчальні плани, використавши регіональний компонент в змісті предметів профпідготовки. Це:

- використання американської технології стрижок «Pilot Point» для перукарів;
- технологія конструювання одягу САПР, особливості обробки прорізнних кишень на автоматах для кравців;
- використання технологій голандсько - української компанії «Зееландія».

Проходження стажування на швейній фабриці ТОВ «Полстар» дає змогу педпрацівникам ознайомитися з новими технологіями, сучасним обладнанням, підвищити свій фаховий рівень. За підсумками стажування на виробництві викладач спецдисциплін КНВЦ (Марушева Л.С.) розробила електронний посібник «Технологія обробки чоловічих брюк».

Найвагомішою ланкою в питанні підвищення кваліфікації є **робота міських методичних секцій**. На їх засіданнях постійно розглядаються питання підвищення професійного рівня педпрацівників, у тому числі їх стажування на підприємствах, в установах, організаціях.

Нещодавно (16.10.15 р.) на базі МЦППВ відбулося засідання методичної секції педпрацівників легкої промисловості, де обговорювалися організаційні питання підвищення кваліфікації (стажування) в цьому році. Був презентований посібник викладача КНВЦ (Марушевої Л.С.) і рекомендований до використання в навчальному процесі ПТНЗ.

На засіданні міської методичної секції старших майстрів були розглянуті питання: «Підвищення якості професійної підготовки через інноваційні підходи в навчально-виробничому процесі» та «Шляхи підвищення професійної майстерності педпрацівників через стажування на виробництві».

Такі засідання дають змогу покращити якість професійної підготовки учнів через підвищення фахової майстерності педпрацівників.

Надзвичайно велике значення мають сучасні, змістовні **майстер-класи**, які були проведені з таких професій:

- ✓ «Кухар» на тему «Салати народів світу» (КНВЦ),
- ✓ «Перукар» на тему «Часткове фарбування волосся методом «ОМБРЕ» (КНВЦ);
- ✓ «Кухар.Кондитер» на тему «Сучасні технології кондитерського виробництва» (МЦППВ).

Вже два роки працює **Школа професійної майстерності**. На засіданнях Школи постійно розглядаються питання нових підходів у

підготовці робітничих кадрів: застосування нових виробничих технологій, сучасних інструментів та устаткування з професій тощо.

В рамках **Школи** було проведено тиждень перукарської справи на базі КНВЦ. Найважливішим було те, що представники-замовників кадрів міста не тільки взяли участь, а й на високому рівні провели майстер-класи із застосуванням сучасних технологій перукарської справи, показали новітні прийоми та технології моделювання авангардних зачісок, використання пастижерних деталей.

Ми, як організатори, залучаємо громадські організації, професійні об'єднання до участі в наших методичних заходах. Голова Асоціації спілки перукарів м. Кривого Рогу Васяєва О.О. постійно запрошує майстрів виробничого навчання до участі в міських виставках, семінарах, конкурсах, майстер-класах тощо.

Проведення таких засідань - це ще один крок до професіоналізму, вдосконалення практичних навиків, оволодіння сучасними технологіями, матеріалами в змісті програм підготовки з професій.

Зростанню педагогічної майстерності сприяє і участь педпрацівників у Всеукраїнських, обласних, міських конкурсах, чемпіонатах, виставках.

Беручи участь в цих заходах, педагогічні працівники мають змогу запозичити передовий досвід других регіонів України, підвищувати свою фахову майстерність.

Неодноразово навчальні заклади ставали переможцями:

1. МЦППВ - в міському конкурсі перукарського мистецтва «Стиль і краса-2015», з професії «Кравець» «Золота голка»; в обласному Чемпіонаті з перукарського мистецтва;
2. КНВЦ - в відкритому чемпіонаті з перукарського мистецтва «Молоді таланти України»;
3. КЦПОРКТРС - в міському відкритому чемпіонаті з карвінгу.

КЦПОРКТРС і КНВЦ брали участь в Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти - 2014»; Міжнародному форумі-презентації «Інноватика в сучасній освіті» , також в місцевій спеціалізованій виставці «Промисловість. Інвестиції. Технології».

Одним із важливих напрямів в роботі методичної служби є виявлення, вивчення, узагальнення і поширення передового педагогічного досвіду.

Зокрема, вивчено, узагальнено і поширюється досвід викладача спецдисциплін з професії «Кухар. Кондитер» КЦПОРКТРС Письмоченко С.М. з теми «Експериментальна робота на уроках спецдисциплін з професії «Кухар. Кондитер»; досвід викладача спецдисциплін з професії «Кравець. Закрійник» МЦППВ Козиревої Н.О. з теми «Конструювання легкого одягу». В процесі вивчення досвід майстра виробничого навчання з професії «Перукар» КНВЦ Білих І.Є. з теми «Модельні зачіски».

Велике значення для підвищення рівня професійної майстерності педпрацівників мають виїзди до інших регіонів України в рамках

«Всеукраїнської естафети інноваційних проектів у системі професійно-технічної освіти». Тільки за останні роки було здійснено виїзди в м.м. Київ, Тернопіль, Івано-Франківськ, Львів. Запозичений досвід та педагогічна творчість працівників КЦПОРКТРС (далі Центр) спонукали їх до створення власних розробок:

- **авторські підручники – 2 од;**
- **посібники – 25 од;**
- **комплекси з професії - 11 од;**
- **робочі зошити – 14 од;**
- **електронні засоби навчання – 12 од.**

Тож не випадково Центр посів I місце серед ПТНЗ області в методичному фестивалі **«ПТО Дніпропетровщини - 2015»**. В рамках фестивалю на базі КЦПОРКТРС відбувся обмін досвідом з питань підготовки кваліфікованих робітників через впровадження в навчально-виробничий процес дуальної системи підготовки, сучасних виробничих та педагогічних технологій, оновлення змісту комплексно-методичного забезпечення з професій, створення засобів навчання.

Значну роль у підвищенні рівня професійної майстерності педпрацівників в місті відіграють **засідання Піклувальних рад підприємств-замовників кадрів.**

В рамках цих засідань були організовані та проведені **технологічні екскурсії на підприємства:**

1. Для педпрацівників торговельного профілю на ПАТ «Варус» за темою «Сучасні технології продажу товарів в супермаркетах. Технологічне обладнання цехів, підготовка товарів до продажу»;
2. Для педпрацівників швейного профілю на фабрику ПАТ «ПОЛСТАР» за темою «Формування професійних компетентностей фахівців сфери обслуговування через використання сучасних технологій та обладнання».

Створення навчально-практичних центрів на базі ПТНЗ – це ще один крок до професійної майстерності педагогів та учнів.

Рік тому на базі КНВЦ створений і працює навчально-практичний Центр перукарського мистецтва та декоративної косметики «Креатив». За період його існування підвищили свій фаховий рівень – **43 чол.**, з них за індивідуальним навчанням – **12 чол.**, педпрацівники та учні навчального закладу -**31чол.**

На базі КЦПОРКТРС спільно з голандсько - українською компанією «Зееландія» створено **Центр нових виробничих технологій торгівлі та ресторанного сервісу.** На базі Центру вже проведено ряд засідань цією компанією для педпрацівників ПТНЗ міста.

В жовтні (22.10.15р.) було проведено заключне заняття, на якому врученні сертифікати за технологіями компанії (12 чол.).

Сьогодні методична служба активно працює над питанням, залучення представників організацій, підприємств (установ) громадського харчування та сфери обслуговування міста до роботи Центрів.

У питанні підвищення рівня професійної майстерності педпрацівників, є ряд проблем, які потрібно вирішувати, а саме:

1. Оновлення та поповнення лабораторій, майстерень відповідно держстандартів ПТО;
2. Підбір кадрів та підвищення професійного рівня молодих майстрів виробничого навчання, викладачів спецдисциплін;
3. Забезпечення підручниками та навчальними посібниками ПТНЗ;
4. Використання потенціалу Центрів нових виробничих технологій.

Підсумовуючи сказане, методична служба буде працювати над підвищенням рівня професійної майстерності через:

1. Розроблення інформаційно-методичних матеріалів, спрямованих на підвищення якості професійної підготовки, а саме: підручників, навчальних посібників, методичних рекомендацій, педагогічних програмних засобів, дидактичних матеріалів та інше;
2. Активізацію роботи Центрів нових виробничих технологій;
3. Залучення представників організацій, підприємств (установ) громадського харчування та сфери обслуговування для проходження підвищення кваліфікації (стажування) на базі створених Центрів;
4. Систему методичної роботи, як то: міські методичні секції, школи професійної майстерності, семінари, конкурси, виставки тощо.

Рішення
НМР НМЦ ПТО у Дніпропетровській області
(протокол № 8 від 29 .10.2015р.)

Методична рада заслухала виступ методиста Бабич Т.С. з теми «Роль методичного кабінету у супроводі процесу підготовки в ПТНЗ м.Кривого Рогу фахівців громадського харчування та сфери обслуговування» і констатує.

В ПТНЗ м. Кривий Ріг створена і діє певна система по підвищенню рівня професійної майстерності педпрацівників ПТНЗ громадського харчування та сфери обслуговування через роботу курсів підвищення кваліфікації (Білоцерківський інститут неперервної професійної освіти), стажування на виробництві, Шкіл, конкурсів професійної майстерності, майстер-класів, організацію технологічних екскурсій, виставок, створення Центрів нових виробничих технологій; при проведенні міських методичних секцій, Піклувальних рад, вивченні та впровадженні передового педагогічного досвіду інших регіонів України.

В той же час існує ряд проблемних питань, над якими треба працювати:

- ✓ не в повному обсязі використовуються ліцензії навчальними закладами;
- ✓ недостатній фаховий рівень молодих майстрів виробничого навчання;
- ✓ КМЗ не в повній мірі відповідає держстандартам ПТО;
- ✓ рівень професійної підготовки в непрофільних навчальних закладах дещо знижений.

На основі вищезазначеного методична рада ухвалила:

1. Інформацію методиста Бабич Т.С. взяти до уваги.

1. Навчально-методичному центру професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області:

2.1. Проводити системну роботу по підвищенню рівня професійної майстерності педпрацівників ПТНЗ в тісній співпраці з Білоцерківським інститутом неперервної професійної освіти, підприємствами міста.

Термін – постійно

2.2. На засіданнях міських методичних секцій висвітлювати кращий педагогічний досвід педпрацівників ПТНЗ міста та досвід інших регіонів України.

Термін – постійно

3. Рекомендувати керівникам навчальних закладів:

3.1 Приймати участь в конкурсах професійної майстерності, виставках, чемпіонатах тощо.

Термін - постійно

4. Методисту Бабич Т.С.

4.1.Провести моніторинг якості підготовки відповідності діючим ліцензіям з професій громадського харчування та сфери обслуговування в ПТНЗ I атестаційного рівня.

Термін - грудень

4.2. Вивчити стан матеріально-технічної бази та КМЗ з професій громадського харчування та сфери обслуговування в непрофільних ПТНЗ міста в порівнянні із профільними ПТНЗ.

Термін - лютий

4.3.Надавати систематичну практичну допомогу молодим майстрам виробничого навчання (МЦППВ, КНВЦ, КЦПОРКТРС) у підвищенні рівня професійної майстерності через залучення їх до участі в Школах, конкурсах професійної майстерності, майстер-класах, виставках.

Термін – постійно

4.4.Надавати методичну допомогу в розробці авторських підручників, посібників, комплексів з професії, робочих зошитів, електронних засобів навчання.

Термін – постійно

4.5.Поширювати передовий педагогічний досвід досвідчених педпрацівників ПТНЗ міста.

Термін – постійно

4.6 В рамках Школи професійної майстерності провести ряд майстер-класів для підвищення рівня професійної майстерності фахівців громадського харчування та сфери обслуговування.

Термін – лютий

4.7. Провести «Тиждень харчової промисловості» (КЦПОРКТРС) з залученням молодих майстрів виробничого навчання ПТНЗ за фахом.

Термін - березень

4.8. З метою підвищення ефективності роботи Центрів ширше залучати до їх роботи представників підприємств (установ) громадського харчування та сфери обслуговування міста.

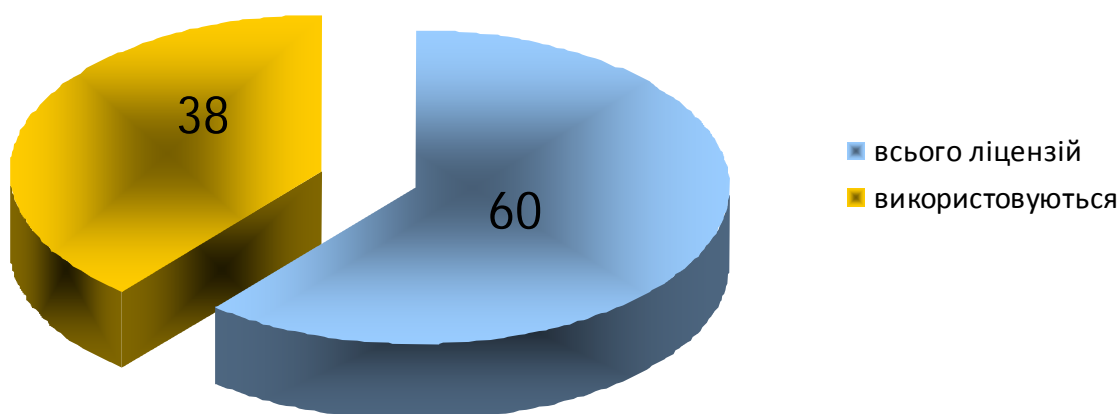
Термін – постійно

4.9.Підвищувати якість професійної підготовки шляхом запровадження інноваційних підходів в навчально-виробничий процес: сучасних виробничих та педагогічних технологій, оновлення змісту комплексно-методичного забезпечення з професій, створення засобів навчання.

Термін - постійно

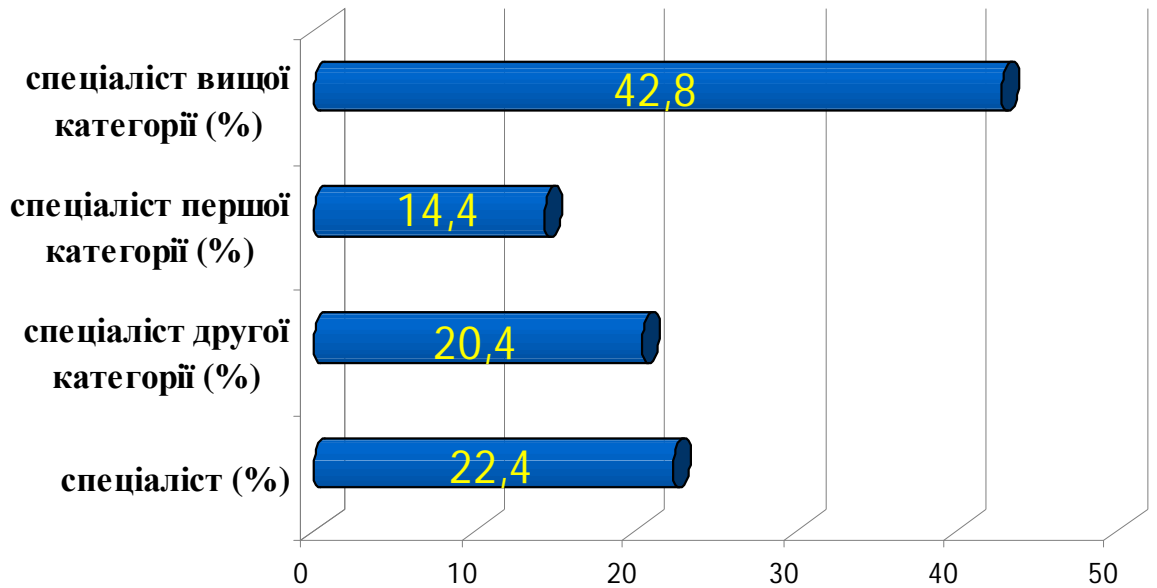
*Аналітичні матеріали
до виступу Бабич Т.С., методиста Криворізького кабінету НМЦ ПТО
у Дніпропетровській області, на засіданні обласної навчально-методичної
ради 29 жовтня 2015 р. з теми «Роль методичного кабінету у супроводі
процесу підготовки в ПТНЗ м.Кривого Рогу фахівців громадського
харчування та сфери обслуговування»*

**Ліцензійний обсяг КНВЦ, МЦППВ, КЦПОРКТРС
з професій громадського харчування та сфери
обслуговування**

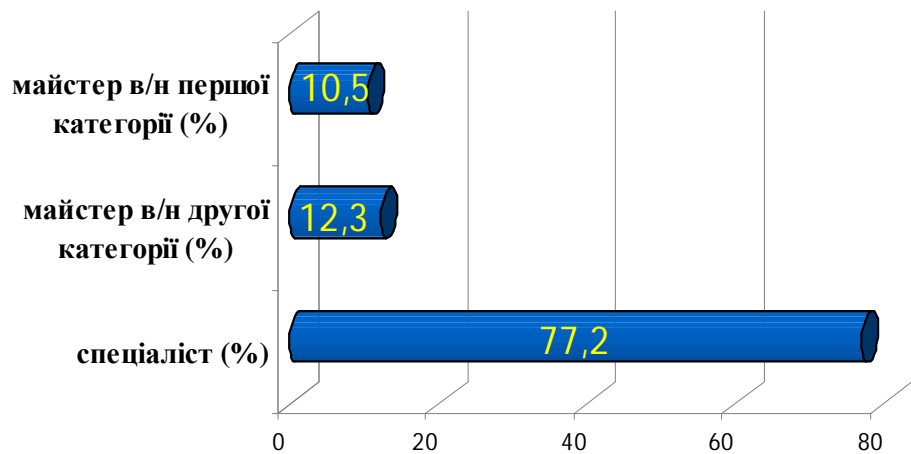
Всього викладачів – 49 чол.

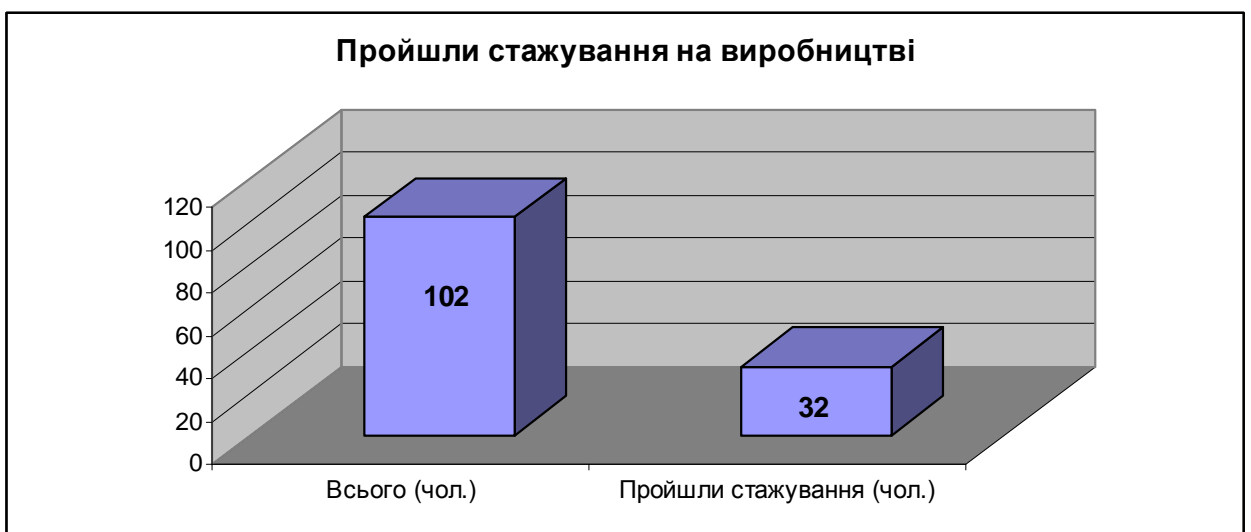
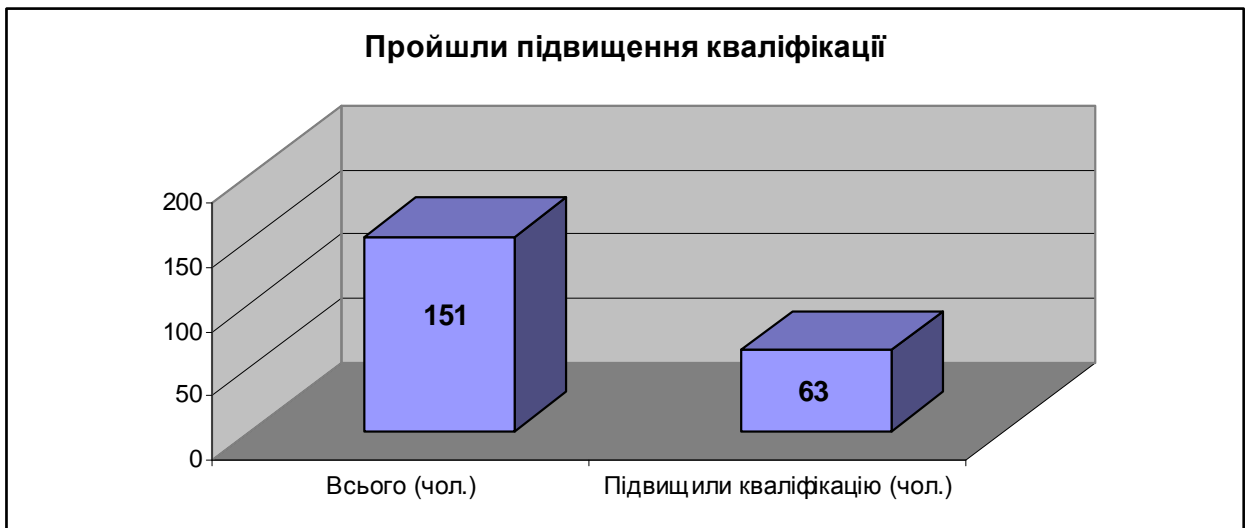
Кваліфікаційна категорія викладачів

Всього майстрів в/н – 102 чол.

**Педагогічне звання
майстра виробничого навчання**

**Підсумки анкетування
заступників директорів з НВЧ та старших майстрів ПТНЗ**

1. Найменування навчальних закладів МЦППВ, КНВЦ, КЦПОРКТРС
2. Галузь, за якою Ви навчаєте? громадського харчування та сфери обслуговування
3. Скільки ліцензій мають навчальні заклади:
 - всього 60
 - використовується в навчальному процесі 38
4. Середній вік педпрацівників:
 - до 30 років
 - до 40 років
 - до 50 років
 - до 60 років і більше
5. Всього педпрацівників з профпідготовки – 151 чол., з них:

- майстрів в/н 102 чол.; мають педзвання: спеціаліст 78 чол. (77,2 %), II категорія 13 чол. (12,3 %), I категорія 11 чол. (10,5 %), робітнича професія за фахом 97 чол. (95 %)
 - викладачів спецдисциплін 49 чол.; мають категорії: спеціаліст 11 чол. (22,4 %), II категорія 10 чол. (20,4 %), I категорія 7 чол. (14,4 %), вища 21 чол. (42,8 %)
- 6. Підвищення кваліфікації за останній рік**
- Курси підвищення на базі Інституту післядипломної освіти інженерно-педагогічних працівників університету менеджменту освіти НАПН України 63 чол. (41,7 %) (МЦППВ – 10 чол., КНВЦ – 47 чол., КЦПОРКТРС – 6 чол.)
 - Стажування на виробництві – 32 чол. (31,3 %) (МЦППВ – 10 чол., КНВЦ – 11 чол., КЦПОРКТРС – 11 чол.)
- 7. Підприємства замовники-кадрів, на яких проходять стажування:**
- назвіть основні підприємства фабрика ТОВ «ПОЛСТАР», ТОВ «Елегант - стиль», приватні перукарні міста, підприємства харчування та торгівлі
 - документ, який отримали довідка
- 8. Доцільність використання знань, отриманих під час стажування:**
- використання регіонального компоненту в змісті профпідготовки використання американської технології стрижок «Piot Point» (професія «Перукар»), технологія конструювання одягу САПР, особливості прорізних кишень на автоматах (професія «Кравець»), використання технологій голандсько-української компанії «Зееландія» (професія «Кухар. Кондитер»).
- 9. Створення методичних напрацювань педагогів:**
- авторських підручників 2 од.,
 - посібників 37 од.,
 - комплексів з професії 36 од.,
 - робочих зошитів 17 од.,
 - електронних засобів навчання 18 од.,
- 10. За останні 2 роки колектив навчального закладу має такі досягнення (перерахувати зайняті місця на виставках, конкурсах тощо):**
- МЦППВ – в міському конкурсі перукарського мистецтва «Стиль і краса-2015», з професії «Кравець» «Золота голка»; в обласному Чемпіонаті з перукарського мистецтва;
- КНВЦ - в відкритому чемпіонаті з перукарського мистецтва «Молоді таланти України»;
- КЦПОРКТРС - в міському відкритому чемпіонаті з карвінгу.
- КЦПОРКТРС і КНВЦ брали участь в Міжнародній виставці «Сучасні заклади освіти - 2014»; Міжнародному форумі-презентації «Інноватика в сучасній освіті», також в місцевій спеціалізованій виставці «Промисловість. Інвестиції. Технології».

11. Виїзди в інші регіони України з метою вивчення інноваційних проектів у системі ПТО (перерахувати за останні 2 роки)
м. Київ (МЦППВ, КНВЦ, КЦПОРКТРС), м. Тернопіль (КЦПОРКТРС), м. Івано-Франківськ (КНВЦ, КЦПОРКТРС), м. Львів (КНВЦ, КЦПОРКТРС)

12. Можливості навчально-практичних центрів для підвищення кваліфікації (стажування)

- *всього пройшли навчання* 55 *чол.,*
- *за індивідуальним навчанням* 12 *чол.,*
- *педпрацівники та учні навчального закладу* 43 *чол.*